

ZÁVĚR. CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED KONÁČOVY TVORBY

Rozbory Konáčových děl, které jsem se snažil podat, vedou nepochybně k závěru, že Konáč byl významnou osobností našeho písemnictví v prvních dvou vývojových etapách renesance v Čechách.¹⁾ Jeho činnost začíná na samém počátku 16. století a končí roku 1547 posmrtným vydáním tří jeho prací. Konáčovo poměrně dlouhé — čtyřicetileté — spisovatelské působení je možno členit na tři fáze: první sahá od r. 1507 do r. 1511, druhá do r. 1528 a třetí do r. 1547. V prvním období Konáč vydává tisky drobné (větší prací je toliko Sylviova Česká kronika), na nichž se pravděpodobně typograficky podílel jeho společník Johannes Wolff. Po sedmi překladech dospívá Konáč na konci tohoto období k napsání dílka původního (Rozmlúvanie o viere). Pak je v jeho tvorbě přestávka do r. 1514, od kdy lze do r. 1528 sledovat druhé, nejnplodnější období jeho snažení. Jako tiskař používá jiných typů písma než v prvním období a vydává vedle menších spisů i některá díla obširná. Vyvrcholením této námětově mnohobytvarné činnosti je vydání Pravidla z r. 1528. Po něm Konáč už jako tiskař nepracuje, mlčí i jako spisovatel a teprve r. 1547 vycházejí u Jana Kosořského jeho tři spisy. Vzhledem k tomu, že lze předpokládat delší práci na těchto spisech, můžeme je považovat za náplň třetího období Konáčovy činnosti.

Při pohledu z ptačí perspektivy jeví se některé Konáčovy práce jako zvlášť výrazné: je to překlad z Petrarky, dále překlady boccacciovských novel, oba relativně původní dialogy, překlad České kroniky a Pravidla, Kniha o hořekování i obě díla dramatická.

Téma prvního přeloženého díla — Petrarkových Sedmi žalmů kajících — je nepochybně středověké, ideovým obsahem a umělecky patří však tato práce do písemnictví renesančního. To poznáváme nejlépe z jejího srovnání s dílkem námětově shodným, tj. se žalmovou parafrází Savonarolovou, kterou Konáč přeložil o sedm let později (1514). V té převažuje středověký klášternický odpor ke hříchu, kdežto dílo Petrarkovo, i když také vyjadřuje (ovšem individualisticky)

¹⁾ Přidržíž se periodizace humanismu a renesance, jak ji podal J. B. Čapek ve studii *Václav Klement Zbrácký a jeho poesie politická*. Universitas Carolina 1955, Philologica vol. 1, No. 2, str. 155n. K Čapkově periodizaci mám sice výhrady, přesto považuji za vyhovující jeho vymezení prvních dvou fází renesance.

lítost nad hříchem, jiskří zápasem mezi umrtvováním a radostí ze života; tento svár vyznívá příklonem k životu a k jeho krásám.

Boccacciovské novely si Konáč k překladu cílevědomě vybírá z rozsáhlého díla dvou Boccacciových zprostředkovatelů. Nejdříve k nám uvádí látku s řešením v podstatě středověkým (Gviškard a Sigismunda), potom látku s renesančním vztahem k životu (o Cimonovi) a konečně rozprávku, jež je renesanční svým kritickým postojem k církevnímu dogmatismu (o Serciapelletovi). Zdá se, že v tomto výběru je jistý vývoj od středověkosti k renesančnosti v tematice, i když renesanční rysy jsou ve všech třech překladech. Konáčova zásluha je v tom, že svým uváženým výběrem a realizací svého záměru uvedl k nám jiného Boccaccia, než byl autor rozprávek, přeložených Hynkem z Poděbrad. Konáčův Boccaccio není rozmarný erotik, ale objevitel jemných vztahů mezi lidmi a obdivuhodných zvláštností lidské povahy. Konáčovy překlady boccacciovských látek jsou první psychologické novely v naší literatuře, práce, jejichž společenský dosah byl mimořádný: Gviškard a Sigismunda, Cimon i Serciapellet protrhávali oponu tradičních společenských institucí. Díky Konáčovi se na počátku 16. století v našem písemnictví znovu objevuje myšlenka lidské rovnosti (první novela), právo na hluboký cit a zdůraznění jeho očistné a obrodné moci (první a druhá novela) i odmítnutí církevního apriorismu (třetí novela).

V obou svých dialozích se Konáč snažil vyjádřit palčivou problematiku náboženskou, odrážející politické a ideové zápasy v Čechách na začátku 16. století. Významné je zejména Rozmlúvanie z r. 1511, v němž Konáč, dosud známý jen jako překladatel, naznačil i své umělecké možnosti v samostatné tvůrčí práci: jazyk osmislabičného pravidelného verše (tiskný in continuo) je relativně nejvíce oprostěn od latinizující přítěže, již se Konáč po celou dobu své spisovatelské práce nedovedl zbavit. V období mezi vydáním prvního a druhého dialogu změnil Konáč (buď skutečně, nebo jen vnějškově) svůj vztah k bratřím. Za své odvážné tolerantní stanovisko ve věcech náboženského přesvědčení z r. 1511 byl vězněn a je možné, že překladem Stanislaidova dialogu a vydáním dialogu původního se snažil r. 1515 zahladit své „provinění“.

Překladem Sylviovy České kroniky k nám Konáč uvedl typický renesanční spis historický. Jeho zásahy do textu díla i jiné úpravy jsou vedeny z pozic konzervativního utrakvismu, hlásícího se sice k ideálům husitské revoluce, ale usilujícího zároveň o dohodu s papežstvím, které kališníci považovali za úhelný kámen života náboženského a společenského. Zdá se, že překlad Sylviovy kroniky určoval Konáč pro široké vrstvy svého čtenářstva, jemuž chtěl podat vylíčení celých českých dějin; to je patrné i z toho, že sám přidal popsání dějů nedávno minulých a soudobých. Naproti tomu musel předpokládat, že o druhý jeho překlad z tvorby Eneáše Sylvia se bude zajímat jen úzká vrstvička publika: „Sen o Štěstí“ z r. 1516 byl exklusivním humanistickým epistolárním projevem, kterému mohli rozumět jen vzdělanci dobře seznámení s antickou a středověkou učeností.

Konáčova překladatelská práce, jejíž směr obhajoval teoreticky r. 1509, vrcholí po dvou desetiletích edicí Pravidla lidského života. Tato kniha poskytovala bohatou zásobu erotických a žertovných příběhů, laděných podobně jako velká díla italských renesančních umělců. Překlad Capuova Directoria znamenal i nové tematické obohacení české literatury o látku východního původu, zpracovanou předtím v několika jazycích. Konáč k nám uvedl poutavé bajky, které mohly být v řadě případů vykládány aktuálně jako odpověď na soudobé společenské problémy.

Po vydání Pravidla Konáč umlká. Jeho jméno se objevuje až téměř po dvou desetiletích; kdy už jeho nositel byl mrtev. Konáčovo odmlčení je záhadné — vždyť šlo o literáta na svou dobu velmi agilního! Konáč jistě nezahálel, snad literárně pracoval, pravděpodobně na Knize o hořekování, jeho spisy však nevycházely. Odpověď na otázku, proč Konáč od r. 1528 do své smrti nepublikuje, není nikterak lehká, protože příčiny mohly být ryze subjektivní. Renesanční překladový proud v tvorbě Konáčově mohl však být udušen problematikou náboženskou, která byla v Čechách znovu vyostřována po nástupu luterství, snad působily i okolnosti politické. Když r. 1547 vyšla z tiskárny Jana Kosořského kniha s Konáčovým jménem na titulní stránce, nebylo to už Konáčovou zásluhou: kniha byla k vydání připravena Bohuslavem Hodějovským po smrti autorově; vedle Konáčova vrcholného spisu obsahovala dvě dramatická díla — Judith a Hru pěkných příběhů.

Knihou o hořekování zaútočil spisovatel na znemravnělost soudobé společnosti, odsoudil její systém politický i ekonomický. Napsal smělou alegorii, do jejíhož středu postavil personifikovanou Spravedlivost, pojatou ciceronsky jako královnu a paní všech ctností. Skladba musela mocně zapůsobit na čtenářstvo, kterému se zde Konáč představil jako vyzrálý umělec. Konáčovi se tu podařilo osvobodit od nesamostatného přístupu k předlohám a ze středověkého Specula použít toho, co vyhovovalo jeho kritickému záměru.

Pokud jde o Judithu, vybral Konáč z bohaté německé reformační literatury dílo, jehož hlavní hrdinka se mohla svými vlasteneckými a mravními kvalitami stát vzorem české společnosti jeho doby, zejména tomu publiku, jemuž Konáč svůj překlad určil. Konáč účinně aktualizoval hlavní myšlenku díla poukazem na turecké nebezpečí a v předmluvě ke hře upřímně vyjádřil svou lásku k národu a mateřtině. — Druhé dramatické dílo, jehož téma a dějová osnova jsou vzaty z latinského Boccacciova spisu o slavných mužích, vyjadřuje jednoznačně myšlenku převahy chudých a utlačovaných nad bohatými a mocnými. Obě Konáčovy dramatické práce mají klíčové postavení v české dramatické literatuře předbělohorské: Judith zahajuje řadu českých her biblických, Hra pěkných příběhů stojí zase na začátku českého světského dramatu renesančního.

Konáčovo dílo jako celek odráží přímo typicky výraznou obecnou tendenci v první polovině 16. století: snahy českého utrakvistického měšťanstva na po-

čátku 16. století o politickou a hospodářskou převahu v zemi a pozvolný ústup od těchto aspirací i zklamání nad nemožností uskutečnit politické záměry v praxi, k němuž dochází před polovinou století.

Protože převážná část Konáčova literárního odkazu je překladová, zamysleme se nakonec nad zásadním problémem, jakým typem překladatele byl Konáč.

Předně se naskýtá otázka, zda se Konáč seznámil s překladatelskými teoriemi. Považuji to za pravděpodobné, protože v závěru svého překladu Sylviovy kroniky připomíná sv. Augustina a Jeronýma, podle jejichž zásad prý se řídil, „většie pilnost a ozdobnost řeči výborné české maje nežli o vyloženie slova z každého slova pečuje“. ²⁾ To ovšem platilo právě pro Českou kroniku, v níž jsou jeho úpravy a zásahy vedeny úsilím oslabit protihusitskou, a tudíž v jeho chápání protičeskou tendenci díla. Ve většině překladů se však Konáč rozcházel s humanistickou teorií — překládat volně, podle smyslu; snažil se totiž o překlad co nejvěrnější. ³⁾

Významnou funkci mají Konáčovy úvody nebo doslovy. V nich Konáč zpravidla rekapituluje děj a vyvozuje z něho poučení pro národní, mravní a společenský život svých čtenářů, v případě Sylviovy kroniky se dokonce pokouší podat jakousi filosofii českých dějin. Tímto způsobem cizí látky začleňuje do soudobé literární produkce a snaží se jimi odpovídat na společenské a náboženské poměry své doby. Konáč tyto poměry jistě pozorně sledoval — a podle potřeb své doby vybíral i látky ke svým překladům. Svou překladatelskou práci chápal tedy jako společenský úkol a chtěl, aby jeho překlady plnily společensko-výchovnou funkci. Jeho cílevědomé rozhodování mezi cizími pracemi, jež se mu nabízely k překladu, lze hodnotit jako záslužnou kulturní činnost, kterou sloužil své době. O programovosti jeho práce svědčí dva projevy. Prvním je předmluva k pseudolukiánskému dialogu Charona s Paulinurem z r. 1507, v níž Konáč po Všehrdovi znovu obhajuje literární tvorbu v českém jazyce; svému stanovisku, vyjádřenému na začátku literární činnosti, zůstal Konáč věren po celý život, jak poznáváme z jeho věnování k Juditě, jež napsal na konci svého literárního snažení. Druhý Konáčův projev programového rázu je snad ještě významnější než první, protože obsahuje názory u nás do té doby nevyslovené. Je to Konáčův přídavek k překladu rozprávky o Cimónovi z r. 1509. V této pasáži proklamuje právo překládat do češtiny renesanční „kroniky“ (zejména milostného obsahu). Svou myšlenku Konáč realizoval řadou svých překladů a je docela možné, že tato myšlenka byla programově uskutečňována i jinými překladateli 16. století. To zatím nelze doložit průkaznými doklady, přesto aspoň

²⁾ Humanističtí překladatelé se většinou řídili teoriemi Horatia a sv. Jeronýma, jichž se např. dovolává Všehrd v předmluvě k překladu *Knih o napravení padlého*. Srov. Jiří Levý, *České theorie překladu*, str. 23–24 (Praha 1957).

³⁾ Tím zpřesňuji závěry J. Levého v citované knize, str. 24.

předmluva k rozprávce o Dionidesovi z tisků z r. 1592 a 1603 svědčí o iniciátor-
ském postavení Konáče v české literatuře období renesance.

Předlohy ke svým překladům volil Konáč skutečně odvážně. Zná vrcholy
italské renesance⁴⁾ i jejich zprostředkovatele a dovede jejich práce v překladech
přenést do české kultury; má přehled po středověkém latinském písemnictví i po
soudobé literatuře německé. Svě překladatelské záměry směle realizuje a to je
v souvislosti s jeho aktivní tiskařskou a vydavatelskou činností. Na Konáčovy
překladatelské a ediční činy navazují pozdější spisovatelé (Veleslavín; tradice
tř. Bidpajových bajek atd.). Další literární generace se mohly poučit i z jeho
formálních výbojů v oblasti verše (Rozmlouvání, Judith, Hra pěkných připo-
vídek, uvádění sapfických slok aj.). Jeho vědomé experimentování v této oblasti
i samostatné odchylky od předloh svědčí pro to, že Konáč chtěl, aby jeho pře-
klady byly vnímány jako umělecké dílo, aby měly estetickou funkci.

Ze spisovatelů, tvořících před Konáčem, dovedl snad jen Štítný s tak přes-
nými záměry vybírat látky k překladům jako Konáč. Jestliže však překladatel-
ská činnost Štítného odpovídá středověké fázi naší literatury, odpovídá překla-
datelská a vydavatelská práce Konáčova začátku renesančního stadia našeho
písemnictví. Bylo by ovšem možno namítnout, že mezi Konáčovými překlady
jsou také látky středověké a že Konáč sám někdy svým pracím vtiskuje někte-
rými svými úvody nebo doslovy ráz více středověký než renesanční. To však
je zcela v soulase se soudobými tendencemi naší literatury. Hospodářské, poli-
tické a v neposlední řadě i náboženské poměry v první polovině 16. století určo-
valy ráz i literární tvorbě této doby. Není zde proto výlučně renesanční tvorba
v užším slova smyslu, ale je tu také tvorba náboženská i moralistní s reformním
posláním, a charakteristické rysy literatury jak renesanční, tak reformační se
v některých dílech střetávají a prolínají. Toto prolínání je viditelné i na Koná-
čově volbě látek k překladům, i na jeho úvodech a dosloveh. V jeho překlada-
telské činnosti se sváří vlastenecký humanista a konzervativní utrakvista.

Konáč je víc než kterýkoli jiný autor starší české literatury typem dvoj-
domým: v první polovině 16. století hledá v cizích literaturách samostatně tema-
tiku, kterou by osvěžil domácí písemnictví, zároveň se však opírá o středověké
a humanistické authority. Nemá ctizádost po originalitě, přesto se však od překla-
dové práce dostává k dílům původním. I když to nejsou původní spisy v dneš-
ním slova smyslu, spíše umělecky dobře zvládnuté adaptace, přece jsou z hlediska
dalšího vývoje naší literatury důležité: právě jimi se Konáč odlišil od soudobých
významných reprezentantů národního humanismu, kteří se omezovali jen na
překládání. Konáč tedy svou spisovatelskou činností program národního huma-
nismu nejen naplňuje, ale i přerůstá.

⁴⁾ Kromě autorů, vzpomenutých v závěru, zná Konáč i Danta (srov. úvod k Judithě),
i Poggia (srov. předmluvu k Pravidlu).

A nakonec ještě otázka: Které z Konáčových prací mají co říci dnešku, které z nich by bylo možno zařadit do současného literárního procesu? Domnívám se, že nejzřetelnější spojnice s literární přítomností lze hledat u Pravidla lidského života. Toto dílo především by si zasloužilo vědecké edice. Nové edice by měly být věnovány také Konáčovým překladům boccacciovských rozprávek, dále jeho dvěma hrám a Knize o hořekování. Ostatní Konáčovo dílo nebude asi zatím možno vydat v úplnosti, ale měl by být z něho pořízen důkladný výbor. Na vybrání výstižných ukázek z Konáčovy tvorby bude třeba pamatovat zvláště ve 3. svazku akademického Výboru z české literatury,⁵⁾ a to také proto, aby jimi byl dokumentován dosud opomíjený stupeň ve vývoji českého jazyka, který je sice ještě hodně vzdálen uhlazenosti veleslavínské češtiny, který však bude nutno pečlivě studovat. Konáčovo dílo tvoří pozoruhodnou součást našeho kulturního dědictví, kterou musíme dnešnímu čtenářskému publiku zpřístupnit a osvětlit.

*

Nyní uvedu v chronologickém pořádku Konáčovy spisy i tisky. K titulu připojuji signaturu knihovny, z níž jsem měl tisk vypůjčen; zkratka MBT je u těch prací, jež Zd. V. Tobolka zařadil do dvou svazků edice Monumenta Bohemiae typographica (IV. sv. vyšel v Praze r. 1927, V. sv. tamtéž r. 1928). Lze předpokládat, že v budoucnu bude tento seznam rozšířen, zvláště ještě o některé nám dnes neznámé nebo dosud nezkoumané Konáčovy tisky.

- 1507 Sedm žalmuov kajících Petrarchy, poety znamenitého a muže bohomyslného i nábožného, krátkých v sloviech, ale v rozumu převelmi dlúhých — MBT V.
- 1507 O najbiednějším stavu velikých pánuov Luciana: Rozmlúvaní Charóna s Palinurem utěšené o rozličných lidských stavích a zvláště o najbiednějším velikých pánuov stavu;
Rozmlúvanie o těch, kteříž lidí starých smrti pro zboží žádají. Co se jim přiházíe? Že totiž sami prve před takovými sehnutými kmety a babami mrzkými truchlivě a přetěžce umierají — MBT V.
- 1507 (Gviškard a Sigismunda) Dnes nezvěstné.
- 1509 Že se múdry ženiti nemá — Teofrastus mudřec, a že řídkokterá poctivá jest žena — Sekundus, též mudřec. S některými užitečnými výklady — MBT V.
- 1509 Kronika o Cimonovi hlúpém, skrze milost přemisterně vycvičeném, Philipa Beroalda Bononienského — MBT V.
- 1509 Kteří jsú v světě najznamenitější bojovníci byli, Luciana mudřce kratochvilné a velmi příkladné rozmlúvanie s misterným rozsúdkem — MBT V.

⁵⁾ Dosud vyšel za redakce Bohuslava Havránka a Josefa Hrabáka 1. svazek (*Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovu*, Praha 1957). K tisku je připraven 2. svazek (doba husitská); do 3. svazku budou pojaty ukázky z literatury pohusitské.

- 1510 Česká kronika — Strahovská knih., s. DR IV 10.
- 1511 Rozmlúvanie o viere ne méně užitečné jako kratochvilné, v kterémžto Římenín, Čech, Pikhart a mudřec společně rozmlúvají — MBT V.
- 1514 Životové a mrávná naučení mudrcuo přirozených a mužuoov ctností osvícených krátce vybrání — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- 1514 Na žalm Daviduo Smiluj se nade mnú, Bože, výklad bratra Jeronýma, řádu kazateluo, v Vlaších cirkví potupeného — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- 1514 (Jednání o zrušení smlouvy svatojakubské) — Knih. Nár. musea, s. 31 B 5.
- 1514 Pamphila-mládence ctného z Centinovelie rozprávka nájprvnější o Serciapelletovi, písaři obecném, kterýž na smrtedlné posteli zpovědníka oklamav, po smrti za svatého jmien, držien i ctěn byl — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- po r. Proroctví z třetího rozdílu knížek na to slovo: Aj ty, lajku, dělaj etc.
- 1514 k těmto našim časóm Jana Lichtenbergera, muže dobrého a svatého, kterýž času krále Jiřího slavné paměti na jedné poušti nedaleko od Mohuče toto sepsal a tu mnohé věci budúci v pravdě lidem předpovídal — NUK, s. 54 G 3066.
- po r. Snář, sedm planet, kterou hodinu která panuje, východ slunce a poledne
- 1514 v kolik hodin, kdy platný neb neplatný sen — Strahovská knih., s. DR IV 37/m.
- po r. Pieseň tato pro ukročení hněvu Božího a pomsty naměřené — Herrnhut,
- 1514 kodex A B I. R 3 No 10.
- po r. Ktož by byl v pokušení a zamúčení pro víru svatú, pro zákon b., pravdu
- 1514 a spravdivost, tuto písničku pro potěšení zpívaj — Herrnhut, kodex A B I. R 3 No 10.
- 1515 O klanění velebné Svátosti oltární proti pikharským bludóm z třetích kněh Stanislaidových vybrání — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- 1515 Dialogus, v kterémž Čech s Pikhartem rozmlúvá, že sú se bratří Valdenští všetečně a škodlivě od obú stran oddělili — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- 1515 (Sepsání sedmi artikulúv stavu městského) — Knih. Nár. musea, s. 32 D 10.
- 1515 Sjezd císařské velebnosti v Vídni a nájasnějších tří králuo jich milostí, v kterémž se mnoho divného i paměti hodného pokládá — Strahovská knih., s. DR IV 23.
- kolem Jak lichva škodí bližnímu i vlasti, co zlého plodí a kteraké strasti, tuto,
- 1515 Čechu, máš, přečta sobě poznáš, ač toho žádáš — Strahovská knih., s. DR IV 18.
- 1516 (Zrcadlo múdrosti svatého Crhy biskupa, v jehožto podobenstvích všeliké moudrosti zrcadlo se svítí) Dnes nezvěstné.
- 1516 Enea Silvia poety o Štěstí i divný i užitečný sen — Strahovská knih., s. DR IV 23.

- 1516 Sermones XII in Apologiam Waldensium facti catholicorumque virorum sententiis verissime fulciti, domino doctori Petro civi Luthomericensium dignissimo ob antiquam dilectionis necessitudinem iure dicati — NUK, s. 52 G 51.
- 1517 Smlůva všech tří stavuo Svatováclavského sněmu ve dsky vložená léta božího 1517 — Výbor II, sl. 1217 až 1244.
- 1520 Mistra Jana Husi, kazatele slavného, dědice českého, dvanácti článkuo víry křesťanské obecné, desíti božích přikázání a modlitby Páně Otče náš etc. výkladové... — MBT IV.
- po r. O Turcích. Odkud a proč Turci slovú. Kterého času, od koho i kterak
1520 zákon turecký sepsán jest. Co Machometh za člověka byl. O smrti jeho. O ráji a o peklu podlé zákona jeho etc. — Knih. Nár. musea, s. 32 D 18.
- 1521 Počínají se knížky, kteréž slovú Srdečné knížky o čtyřech posledních budících věcech, totiž o smrti, soudu, peklu a o radosti nebeské velmi příkladné. Těž kniežky, kteréž slovú Zrcádko sedmi dnuo hříšné duše, každému člověku potřebné a užitečné — NUK, s. 54 F 25.
- po r. (Erronei ac heretici dogmatis circiter annum dominice incarnationis mille-
1521 simum, quadringentesimum vicesimum in Bohemia exorti postea vero et reprobati, condamnatique, notabiliores ac perniciores hic ponuntur articuli) Dnes neznámé.
- před O velebné svátosti těla a krve Pána Krista, co a kterak o ní držáno od
1522 věrných a věřino býti má, spis mistra Jana k Robertovi v Konstanci v žaláři sepsaný. Item jiný o témž. A pak list k těmž mistra Rokycany — NUK, s. 46 G 832.
- 1522 Sněm obecní králem Jeho Milostí položený v pátek o Svátosti léta božieho 1522 — NUK, s. 65 E 8152.
- 1522 List Pravdy pro řád, pokoj, lásku a svornost Království Českého a Markrabství Moravského sepsaný a králi Ludvíkovi Jeho Milostí poslaný — Knih. Nár. musea, s. 32 D 18.
- 1522 Václav Miřinský, Písňe staré, gruntovní a velmi utěšené — Knih. Nár. musea, s. 25 D 4; Křižovnická knih., s. XVIII G 11.
- 1523 Čtenie a epištoly nedělní... — NUK, s. 54 C 48 (rok vydání nejistý).
- 1525 Sněm obecní dskami zemskými zapsaný, kterýž držán jest při času svatého Pavla na vieru obrácení na Hradě pražském, pro obecné dobré vytištěný — NUK, sign. 65 E 2375.
- 1525 Jakož spis jest tištěný udělán, kterýž se takto a těmito slovy začíná: Léta Páně 1525 v středu před svatým Martinem — NUK, s. 65 E 2376.
- 1526 Artikulové, o kterých se sněm obecný, na Hradě pražském dne 8. října 1526 držený, před zvolením krále Ferdinanda I. usnesl — Archiv min. vnitra, sign. CDK IV H 3.

- asi O nešťastné bitvě a porážce Uhruo od národu tureckého učiněné. A o smrti
 1526 velmi smutné a žalostivé slavné paměti krále Ludvíka Jeho Milosti. Pís-
 ničky tyto pro památku takového pána udělány sú obecnými notami —
 Knih. Nár. musea, s. 32 D 18.
- 1527 Filipa Beroalda Bononského proti frejíróm, vožralcóm, kostkářóm a
 vrhcábníkóm řeč příkladná, kterúž se hanebnosti frejce, vožralství a her
 kostečných tak užitečně a potřebně jako duvodně a důvtipně oznamují —
 Knih. Nár. musea, s. 32 D 18.
- 1528 Pravidlo lidského života, jinak podobenství starých mudrcuo, z latinské
 řeči v českou přeložené a obrácené. Kteréžto také Dymnovy a Kelilovy
 knihy slovú. A byly nájprvé jazykem napsány indckým, potom perským
 a pak arabským, potom židovským a naposledy z židovského v latinský
 obráceny — Knih. Nár. musea, s. 27A 21; Strahovská knih., s. DR I 20.
- 1547 Kniha o hořekování a naříkání Spravedlivosti, královny a paní všech
 ctností — Univ. knih. v Brně, sign. St₃-23306.
- 1547 Judith. Hra z historií Judith pilně vybraná a rykmy mírnými tuto se-
 psaná, abychom se v nepravostech poznali a za smilování k Bohu volali,
 aby nepřátely odvrátil od nás přeukrutné v tento nebezpečný čas — UK
 v Brně, s. St₃-23306.
- 1547 Hra pěknejch přípovídek od Boccattia složená, v nížto tyto vosoby mluví:
 Štěstí, Chudoba, Neštěstí. V kterýchžto o boji Štěstí a Neštěstí všem lidem
 ku příkladu vypisuje se etc. — UK v Brně, s. St₃-23306.